

Motion till riksdagen 2019/20:1997

av **Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M)**

Gårdsförsäljning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att riksdagen varit tydlig med sitt tillkännagivande och att ett lagförslag som möjliggör gårdsförsäljning av alkohol snarast ska komma tillbaka på riksdagens bord och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den 2 maj 2018 röstade riksdagen igenom ett tillkännagivande till regeringen om att regeringen ska verka för en ny alkohollagstiftning som innebär att Systembolagets monopol kan värnas samtidigt som det blir möjligt att bedriva gårdsförsäljning i Sverige. Det finns ingen anledning för regeringen att dra riksdagens tillkännagivande i långbänk, utan det är nu dags att fatta beslut.

Det är därför viktigt att processen fortskrider så att näringen ska kunna kombinera odling med besöksnäring och försäljning. Frågan är av stor vikt för besöksnäringen och det lokala affärlivet runt om i hela landet men av särskild vikt för Skåne som har flera mikrobryggerier och vingårdar.

I södra Europa är gårdsförsäljning av lokalt producerade varor en viktig del av landsbygdens näringsliv och intäkter. Även gårdsförsäljning av öl och vin har blivit ett naturligt inslag för besöksnäringen och turismsektorn. I Sverige kan lokala alkoholproducenter sedan 2008 sälja sina produkter på sitt närmaste Systembolag, men gårdsförsäljning är fortfarande inte tillåtet. Det finns inga formella hinder för att inte också Sverige ska kunna möjliggöra gårdsförsäljning av alkohol. Nu när närproducerat öl har blivit en trend och fler mikrobryggerier öppnas i Sverige torde det vara naturligt att även öppna möjligheten för dem att sälja sina varor till kunden direkt, utan mellanhand.

Det finns i dag cirka 50 stycken registrerade bolag med vinodling och av dessa har ett 20-tal produkter på Systembolaget AB. En handfull säljer dessutom sina produkter via näthandel och ytterligare en handfull säljer majoriteten av sitt vin via egna

restauranger och konferensanläggningar. Några vingårdar har endast besök och provsmakning av sina viner, utan att sälja via Systembolaget eller restauranger. Vi anser att de svenska mikrobryggerierna, vinodlarna och andra producenter av alkoholhaltiga drycker ska få motsvarande möjligheter till försäljning vid produktionsstället som finns i övriga EU.

Systembolaget arbetar efter vissa miljömål för att minska klimatpåverkan och införde dock nya regler rörande försäljning av produkter från lokala vingårdar. Det nya regelverket innebär att de mindre och lokala producenterna generellt måste transportera sina varor till Systembolagets centrallager i Örebro på egen hand, vilket driver upp fraktkostnaderna om man exempelvis är vinproducent i Skåne. Logistiken riskerar därmed att missgynna vinproducenterna i södra Sverige. I dag fraktas vinflaskor från exempelvis Kullabygdens vingård till Malmö och därefter vidare upp till centrallagret för att där lastas om, fraktas ner till Systembolaget på Väla i Helsingborg och där säljas. En onödig transportsträcka som är negativ för både miljön och den enskilde producenten. Det är ett mycket märkligt system, inte minst ur hållbarhetsaspekt.

Finland och gårdsförsäljning

Vårt grannland Finland bedriver redan i dag gårdsförsäljning av alkohol. Likt Finland är Sverige med i EU. Likt Finland har Sverige ett statligt monopol i fråga om detaljhandel av alkohol (Alko). Det som fungerar i vårt östra grannland under liknande förutsättningar fungerar rimligen också bra i Sverige. Finland har i sin alkohollag en skrivning som innebär att gårdsförsäljningen i Finland värnas. Bland annat medför den nya lagen att gårdsproducenter av vin och sahti (finskt enbärsöl) samt så kallad hantverksöl får behålla rätten att sälja sina produkter i anslutning till sin egen gård. Alko kommer dock i övrigt ha kvar sitt detaljhandelsmonopol i fråga om försäljning av produkter som innehåller över 5,5 volymprocent alkohol. Därför borde inte Systembolagets monopol stå i konflikt med gårdsförsäljning i Sverige. Vi anser därför att gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker ska tillåtas. Det finns olika sätt att genomföra detta. Det ena alternativet är att kopiera det finska regelverket, medan ett annat alternativ kan vara att låta alkoholproducenterna agera som ombud för Systembolaget med rätt att lagerhålla sina egna produkter. Därför anser vi att de svenska mikrobryggerierna, vinodlarna och andra producenter av alkoholhaltiga drycker ska få motsvarande möjligheter till försäljning vid produktionsstället som finns i övriga EU.

Riksdagen har varit tydlig med sitt tillkännagivande och därför bör regeringen snarast återkomma till riksdagen med ett lagförslag som möjliggör gårdsförsäljning av alkohol.

Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M)

Tobias Billström (M)

Ulrika Heindorff (M)

Noria Manouchi (M)

Anders Hansson (M)

Maria Malmer Stenergard (M)

Louise Meijer (M)

Hans Wallmark (M)

Boriana Åberg (M)